

УДК 378.1

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/58-2-44>**Ірина СВІРЕПЧУК,**

orcid.org/0000-0001-9351-7380

старший викладач кафедри англійської мови технічного спрямування № 1
Національного технічного університету України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
(Київ, Україна) svirmarina@ukr.net

ІНТЕРНЕТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

В статті ведеться про особливості інформатизації вищої освіти в умовах переходу до інформатизованого суспільства та новітніх змін в системі освіти та в процесі навчання іноземним мовам, володіння якими стає все більш важливим в зв'язку з розширенням економічних та політичних зв'язків, мобільністю праці та доступу до великого об'єму наукової та технічної інформації на іноземних мовах.

В статті також висвітлюються різні тенденції стосовно інформатизації освіти. Сучасна стадія інформатизації вищої школи вимагає появи стратегічних цілей, тобто глобальної раціоналізації інтелектуальної активності завдяки використанню інформаційних технологій. Досягнення цієї мети залежить від масової комп'ютерної грамотності та вміння використовувати інформацію в будь-якій сфері.

Сучасний процес інформатизації освіти привів до появи значної кількості проблем, які і висвітлює дана стаття: підвищення рівня навчання завдяки новим технологіям навчання; адаптація інформаційних технологій до потреб навчання та умов навчального процесу; розвиток методологічної бази використання інформаційних технологій; поширення активізації когнітивної активності студентів та підвищення їх мотивації; формування у студентів навичок обробки, аналізу та перерозподілу інформації; використання інформаційних технологій з метою ефективного їх застосування в незалежній професійній діяльності.

Стаття також визначає функції Інтернету з точки зору викладача та студентів: викладач має можливість відбирати матеріал у відповідності з певним курсом та надавати посилання на нього; Мережеві можливості дозволяють викладачу організувати та контролювати індивідуальну та спільну роботу студентів з електронними ресурсами; контролююча функція Інтернет-технологій в навчанні іноземній мові може бути реалізована онлайн тестуванням знань студентів; оптимізація навчання досягається завдяки використанню різних інформаційних ресурсів, які опубліковані в Інтернеті та доступні студентам.

В цілому, Інтернет-технології забезпечують викладачів та студентів великою кількістю можливостей. Комп'ютерні телекомунікації, при правильному використанні, можуть значно підвищити ефективність навчального процесу.

Ключові слова: інформатизація, вища освіта, іноземні мови, інформаційні технології.

Iryna SVIREPCHUK,

orcid.org/0000-0001-9351-7380

Senior Lecturer at the Department of Technical English Language № 1
National Technical University of Ukraine "Igor Sikorskiy Kyiv Polytechnical Institute"
(Kyiv, Ukraine) svirmarina@ukr.net

THE INTERNET AS A PART OF PROFESSIONAL TRAINING

The article deals with the peculiarities of informatization of higher education in the circumstances of transition to the information society and modern changes in the educational system and in the process of teaching foreign languages, the study of which is becoming increasingly important in connection with the expansion of economic and political relations, labor mobility and access to a large amount of scientific and technical information in foreign languages.

The article also lights the different trends of the modern stage of informatization of education. The current stage of informatization of higher school has caused the emergence of the strategic goals, i.e. the global rationalization of intellectual activity by means of the use of information technology. The achievement of this goal depends on the mass computer literacy and ability to apply information in any sphere of work.

The modern process of informatization of education led to the emergence of a number of problems, which the article has highlighted: increase of the level of training by improving learning technologies; adaptation of information technologies for training purposes and conditions of the educational process; development of methodological foundations of information technology usage; promoting the activation of cognitive activity of the student and increasing his motivation; formation of students' skills in processing, analysis and redistribution of information using information technologies with the purpose to apply them effectively in their independent professional activities.

The article also determines the functions of the Internet from the point of view of a teacher and students: the teacher has the opportunity to select material in accordance with the appropriate course and to give the links on it for free access;

Network capabilities allow the teacher to organize and manage individual and collaborative activities of students work with electronic resources; the control function of the Internet technologies in teaching foreign language can be realized by online testing of students' knowledge; the optimization function of student's learning activities is achieved through the use of various information resources published on the Internet and available to students;

As a whole the Internet technology provides the teachers and students with a huge amount of opportunities. Computer telecommunication, when used correctly, can significantly improve the efficiency of the educational process.

Key words: *informatization, higher education, foreign languages, information technologies.*

Постановка проблеми. В умовах переходу до інформаційного суспільства, соціально-економічних політичних трансформацій, а також постійне зростання інформації привело до потреби модернізації освіти, метою якого є розвиток системи освіти у відповідності з сучасними потребами особистості, суспільства та країни. Мета цієї статті – дослідити особливості інформатизації вищої професійної освіти, виявити її завдання та шляхи реалізації.

Аналіз досліджень. Проблемою інформатизації вищої професійної освіти та педагогічною доречністю потенційного використання інформаційних технологій в вищій школі розглядалися такими науковцями, як М. А. Акопов, С. І. Архангельський, І. К. Бабінський, В. Н. Безпалько, С. І. Волков, І. Е. Малбек, І. С. Роберт, В. А. Садовничий, Н. Ф. Тализина, А. І. Федоров, В. Ф. Солакович та інші.

Сучасні зміни в системі освіти базуються на останніх досягненнях в сфері інформаційних технологій.

Зміна освітніх стандартів з метою модернізації та інформатизації сучасної освіти не може не впливати на процес навчання іноземним мовам. Треба зазначити, що інформаційні технології змінили статус іноземних мов, вивчення яких стає все більш важливим в зв'язку з розширенням економічних та політичних відносин, мобільності праці та доступу до великої кількості наукової та технічної інформації на іноземних мовах. Актуальність цієї статті визначається: вимогами суспільства до змісту та якості підготовки спеціалістів зі знаннями іноземних мов та інформаційних технологій; потребою знаходити шляхи оптимізації та інтенсифікації процесу навчання іноземних мов в технічних університетах з метою підготовки спеціалістів, здатних виконувати свою професійну діяльність на іноземній мові. Інтенсивне зростання кількості наукової та технічної інформації на іноземних мовах визначає той факт, що кваліфікований спеціаліст повинен мати можливість самовдосконалюватися, шукати та обробляти будь-яку інформацію на іноземній мові.

Мета статті – дослідити особливості інформатизації вищої професійної освіти, її завдання та шляхи реалізації.

Виклад основного матеріалу. Рівень інформатизації суспільства безпосередньо пов'язаний з рівнем інформатизації освіти, і тому залежить від обладнання навчальних закладів, як і від належного програмного забезпечення та навичок для його ефективного використання. Інформатизація навчання відноситься до процесу підготовки особистості до життя в інформатизованому суспільстві, що надзвичайно важливо на стадії приєднання України до Болонського процесу задля створення європейського простору вищої освіти та формування загального ринку праці для високо кваліфікованих фахівців. Це дуже важливо в умовах зростаючої мобільності студентів та викладачів. Інформатизація освіти асоціюється з розвитком матеріально-технічної бази та розвитком навчально-методичного комплексу нового покоління, тобто з розвитком інформаційно-навчального оточення. Інформатизація освіти сприяє ефективності та інтенсифікації навчального процесу завдяки використанню інформаційних технологій та нових методик в процесі навчання (Юрійчук, 2020).

Процес інформатизації існуючої системи освіти розпочався в 50і роки минулого сторіччя та продовжується до цього часу.

Тенденції сучасної стадії інформатизації освіти.

Сучасні дослідники (Ball et al, 2019) виділяють різні тенденції сучасної стадії інформатизації освіти, найважливішими з яких, на нашу думку, є:

1) забезпечення освітніх установ засобами інформаційних технологій як новим педагогічним інструментом та підтримкою для педагогічного процесу, що допоможе оптимізувати процес навчання;

2) зміна змісту навчання, як результат розвитку інформатизованого суспільства, та поєднання традиційної освіти з можливостями інформаційних технологій;

3) створення єдиного інформаційного освітнього простору, що забезпечує доступ до інформації.

Сучасна стадія інформатизації вищої школи сприяла появі стратегічної мети, тобто глобальної раціоналізації інтелектуальної активності завдяки використанню інформаційних технологій та зростанню ефективності та якості навчання.

Досягнення мети залежить від масової комп'ютерної грамотності та культури використання інформації, тобто можливості використовувати інструменти інформаційних технологій (телефони, комп'ютерні мережі), використовувати найбільш розповсюджене програмне забезпечення, знати потоки інформації в їх сфері, здобувати та ефективно використовувати цю інформацію (Coyle, 2005).

Сучасний процес інформатизації освіти привів до виникнення багатьох проблем, які потребують вирішення. Головними завданнями, на нашу думку, є:

1. підвищення рівня підготовки шляхом покращення технологій навчання (застосування засобів інформації та телекомунікації, особливо Інтернету в процесі навчання);

2. адаптація інформаційних технологій до навчальних цілей та умов навчального процесу;

3. розвиток методологічних основ застосування інформаційних технологій, розповсюдження активізації когнітивної активності студентів та підвищення їх мотивації;

4. формування навичок студентів в обробці, аналізі та перерозподілі інформації, застосовуючи інформаційні технології з метою ефективного їх використання в незалежній професійній діяльності.

Означені завдання можуть бути вирішені у вищій школі, тому що Україна вже досягла певного рівня обладнання освітніх закладів комп'ютерами, хоча необхідно врахоувати рівень їх використання в освіті завдяки ефективності застосування нових технологій в процесі навчання.

Таким чином, проблема використання інформаційних технологій сьогодні особливо важлива. Двадцятье сторіччя вимагає від студентів не тільки запам'ятовувати ідеї, факти, концепції та теорії, а й демонструвати розуміння інформації, тому що знання, набуті в середньому чи вищому навчальному закладі швидко застарівають. Як результат, це призводить до перегляду класичних технологій навчання, які не відповідають сучасності (Сіненко, 2021).

Ефективна організація процесу навчання дозволяє використання Інтернет-технологій для оптимізації планування освітніх завдань; збирання всіх інформаційних ресурсів в єдину чітко класифіковану інформаційну базу для швидкого доступу та ефективного використання; забезпечення тісного співробітництва з різними закладами освіти задля застосування короткострокових та довгострокових освітніх програм та освітніх курсів для викладачів та студентів.

Також можливо та необхідно розвивати їх власні системи програмного забезпечення, які відповідають всім вимогам щодо організації роботи в університеті, так як і e-learning можливості, що дозволяє закладам освіти рухатися до зовсім іншого рівня викладання у відповідності з викликами сьогодення.

З точки зору вчителя, функціональні можливості Інтернету при навчанні іноземної мови призводять до наступних результатів:

1. Інформаційна функція Інтернету - відбір контенту для вивчення іноземної мови за допомогою електронних ресурсів, необхідних для процесу навчання. Тому вчитель обирає критерії для відбору навчального матеріалу для подальшого його використання в навчанні, а також адаптує інформацію до цілей навчального процесу та поєднує різні типи інформації задля ефективності досягнення цілей навчання. Крім того, вчитель має можливість відбирати матеріал у відповідності з певним курсом та надавати посилання на нього у вільному доступі.

2. Організаційна функція Інтернету дозволяє викладачу іноземної мови організувати його професійну діяльність з найбільшою ефективністю. Мережеві можливості дозволяють вчителю організувати та контролювати індивідуальну та групову роботу студентів з електронними ресурсами. Вчитель може контролювати процес взаємодії зі студентами через Інтернет. Інтернет також працює як підтримка освітнього процесу. Наприклад: складання розкладу навчального процесу, класифікація ресурсів, централізація інформації та її розподіл серед викладачів та студентів дуже допомагає щотижневій роботі викладачів.

3. Презентативна функція Інтернету відбувається завдяки забезпеченню інструкцій, аудіо- та відеоматеріалів, а також результатів роботи студентів через Інтернет, зокрема вебсайту. Одним з головних видів діяльності викладача іноземних мов є моделювання інформаційних ресурсів та їх презентація студентам. Використання цих ресурсів можливо в класі та в мережі у вільному доступі.

4. Комунікативна функція реалізується за допомогою мережевих сервісів (таких, як електронна пошта та форум). Це розширює комунікативне поле викладача, особливо, коли він спілкується зі своїми колегами з інших країн, а також зі студентами. Ця характеристика Інтернету є особливо важливою, коли вивчення іноземної мови є метою навчального процесу в немовному університеті.

5. Оптимізаційна функція Інтернету може значно покращити ефективність викладання іноземної мови завдяки використанню інформацій-

них технологій взагалі та Інтернет-технології зокрема. Оптимізація досягається завдяки додатковому використанню та доступу до різноманітних електронних ресурсів, можливості моделювати та копіювати текстову інформацію, аудіо- та відеоресурси. Оптимізації також сприяє можливість співробітництва з міжнародними дослідними центрами, бібліотеками та дослідницькими установами. Завдяки оновленню інформації викладач має реальну можливість скоротити фінансові витрати на друкування копій потрібних йому публікацій та моделювати інформаційні блоки у відповідності з потребами навчального процесу в кожному окремому випадку. Використання автоматичного контролю, онлайн тестування може значно скоротити робочий час викладача.

6. Контролююча функція Інтернет-технологій в навчанні іноземних мов може бути реалізована онлайн тестуванням знань студентів. Викладач може підготувати тест, використовуючи шаблони та викласти цей тест в Інтернет. Це дає додаткову можливість перевірити знання студентів.

Також Інтернет надає певні можливості студентам:

1. Інформаційна функція реалізується завдяки тому, що Інтернет надає інформаційну підтримку процесу навчання іноземним мовам, надаючи студентам можливість отримати достовірну та зрозумілу інформацію з будь-якого питання. Використовуючи Інтернет-технологію студенти переслідують, насамперед, інформаційну мету, а саме: пошук інформації, її аналіз та обробка, моделювання інформаційних блоків та їх подальша презентація.

2. Комунікативна функція асоціюється з комунікацією задля особистих чи навчальних цілей. Це досягається завдяки використанню різних кому-

нікативних інструментів.(наприклад, електронна пошта, форум та ін.). Студентам надається можливість спілкуватися іноземною мовою з викладачем, зі спеціалістами з певної галузі, зі студентами, колегами, друзями з різних країн світу. Ця функція відповідає головній меті навчання іноземних мов – формуванню комунікативної компетентності.

3. Функція оптимізації навчальної активності студентів досягається завдяки використанню різних інформаційних доступних студентам ресурсів, опублікованих в системі Інтернет. Таким чином, різноманітність порталів обумовлює велику кількість потрібної інформації без значних витрат часу та грошей для студентів.

4. Контролююча функція забезпечує студентів можливістю контролювати їх знання та вміння, використовуючи різноманітні онлайн тести.

5. Презентативна функція забезпечує можливість для студентів публікувати результати їх роботи в Інтернеті, що може значно підвищити їх самооцінку та мотивацію вивчати той чи інший предмет.

Висновки. Інтернет-технологія, яка є наочним прикладом інформатизації суспільства та має порівняно коротку історію використання її в освітньому процесі, надає викладачам та студентам велику кількість можливостей. Комп'ютерні телекомунікації, якщо їх використовувати правильно, можуть значно покращити навчальний процес. Однак, Інтернет надає багато інформації, яка не структурована, тобто не відповідає цілям освітнього процесу в цілому і навчанню іноземних мов зокрема. Тому необхідно визначити дидактичні особливості комп'ютерних телекомунікацій, що зробить процес навчання більш ефективним та максимізує використання можливостей, які забезпечує Мережа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ball P., Kelly K., Clegg J. Putting CLIL into Practice. Oxford: Oxford University Press, 2019, 320 p.
2. Coyle D. CLIL: Planning Tools for Teachers. Nottingham: University of Nottingham, 2005. URL: <https://cutt.ly/pC2Gly/>
3. Enterprise Resource Planning Models for the Education Sector: Applications and Methodologies, 2012, 257 p. (IGI Global).
4. Сіненко К. Сутність «інформаційно-цифрова компетентність особистості». The 11th International scientific and practical conference «European scientific discussion» (September 12-14, 2021) Protere della ragione Editore, Rome, Italy 2021. С. 176-180.
5. Юрийчук Н. Д. Застосування Інтернет-ресурсів у формуванні інформаційної та культурологічної компетентності школярів. Herald pedagogiki. Nauka i Praktyka. Warszawa. №6. 2020. С. 8-11.

REFERENCES

1. Ball P., Kelly K., Clegg J. Putting CLIL into Practice. Oxford: Oxford University Press, 2019, 320 p.
2. Coyle D. CLIL: Planning Tools for Teachers. Nottingham: University of Nottingham, 2005. URL: <https://cutt.ly/pC2Gly/>
3. Enterprise Resource Planning Models for the Education Sector: Applications and Methodologies, 2012, 257 p. (IGI Global).
4. Sinenko K. (2021) Sutnist definitcii «informatiino-tsyfrova kompetentnist osobystosti» [The essence of the definition «the informational and digital competence of the individual»] The 11th International scientific and practical conference «European scientific discussions» (September 12-14, 2021) Protere della ragione Editore, Rome, Italy 2021. pp. 176-180 [in Ukrainian].
5. Yuriichuk N. D. Zastosuvannia Internet-resursiv u formuvanni informatiinoi ta kulturolohichnoi kompetentnostei shkoliariv. [Using of Internet resources in the formation of information and cultural competence of schoolars]. Herald pedagogiki. Nauka. Bulletin of pedagogy. Science and practice. Warszawa. 2020. №6. pp. 8-11 [in Ukrainian].